

N:o 6.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående driftkostnader under år 1913 för statens domäner; gifven Stockholms slott den 13 januari 1912.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att

dels i den år 1908 för domänstyrelsen fastställda aflöningsstat uppföra nio kvinnliga biträden med i statsrådsprotokollet tillstyrkta aflöningsförmåner och i sammanhang därmed nedsätta den i berörda stat »till arfvoden åt amanuenser och biträden samt för byggnadsplaners granskning, flitpenningar åt extra tjänstemän och extra vaktmästare, vikariatsersättning samt tryckningskostnader» uppförda anslagspost, nu 53,700 kronor, med 11,200 till 42,500 kronor,

dels föreskrifva att för åtnjutande af berörda för kvinnliga biträden upptagna aflöningsförmåner skola gälla de i statsrådsprotokollet omnämnda allmänna grunder äfvensom medgifva, att kvinnligt biträde, som vid ingången af år 1913 är anställdt hos domänstyrelsen och antages till biträde å styrelsens stat, skall äga att för åtnjutande af ålders-tillägg räkna sig till godo den tid, biträdet därförinnan innehåft stadig anställning hos styrelsen;

dels godkänna följande tillägg till de genom nådiga kungörelsen den 16 oktober 1908 fastställda allmänna villkor och bestämmelser för åtnjutande af aflönning å domänstyrelsens stat, nämligen:

att en hvar vaktmästare hos domänstyrelsen må årligen, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester under femton dagar samt

att vid sjukdomsförfall för förste vaktmästaren, eller när det erfordras för beredande åt honom af semester, annan vaktmästare skall vara skyldig att, om han förordnas att uppehålla förste vaktmästarens befattning, bestrida densamma, dock ej längre än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår, med rätt att därunder, i stället för egna tjänstgöringspenningar, åtnjuta, vid sjukdomsförfall för förste vaktmästare de med hans befattning förenade tjänstgöringspenningar men under hans semester ett mot samma tjänstgöringspenningar svarande belopp;

dels, under förutsättning att den i statsrådsprotokollet förordade omregleringen af vissa revir i Södra distriktet kommer till stånd, höja de uti den för skogsstaten gällande stat uppförda respenningarna till jägmästarna i hvartdera af Malmöhus och Ängelholms revir med 100 kronor, eller således från 600 kronor till 700 kronor i hvartdera reviret, äfvensom medgifva, att en hvar af dessa jägmästare må redan under år 1912 komma i åtnjutande af motsvarande höjning i sina respenningar;

dels ock, med godkännande af i statsrådsprotokollet gjorda beräkningar, såsom driftkostnader under år 1913 för statens domäner *förslagsvis* uppföra ett belopp af 5,938,000 kronor att utgå från domänfondens afkastning.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

*Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13
januari 1912.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELSSVÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Petersson, anförde vidare.

Med godkännande af Kungl. Maj:ts därom framställda förslag har sistlidna års Riksdag såsom driftkostnader under år 1912 för statens domäner förslagsvis uppfört ett belopp af 5,400,000 kronor att utgå från domänfondens afkastning.

Till grund för detta beslut hafva lagts följande beräkningar rörande driftkostnaderna under sist berörda år, nämligen:

Kostnader för domänstyrelsen:

afföningsstat för styrelsen.....	kronor	159,000:—	
till anställande af en extra amanuens hos styrelsen och för renskrifning m. m.	„	6,000:—	
rese- och traktamentsersättning åt styrelsens personal	„	6,000:—	kronor 171,000:—
kostnader för skogsstatens ordinarie personal	„	1,198,800:—	
kostnader för ålderstillägg	„	110,000:—	
kostnader för afdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län	„	150,000:—	
egentliga förvaltningskostnader	„	3,650,000:—	

Kostnader för förvaltningen af statens jordbruksdomäner:

till aflöning åt domänintendenter	kronor	35,500:—	
till resekostnader vid domänförvaltningen	„	45,000:—	kronor 80,500:—
till vissa andra med förvaltningen af kronans jordbruksdomäner förenade utgifter	„	39,700:—	
	Summa kronor	5,400,000:—	

I underdånig skrifvelse den 28 september 1911 har nu domänstyrelsen framställt förslag rörande driftkostnader för statens domäner under år 1913.

I. Kostnader för domänstyrelsen.

Domänstyrelsens aflöningsstat.

Bland dessa kostnader ingår domänstyrelsens aflöningsstat med 159,000 kronor. I denna aflöningsstat har domänstyrelsen i sin ofvanberörda skrift icke ifrågasatt någon ändring.

Anställande af fasta biträden.

Ändring i staten betingas emellertid af den utaf Kungl. Maj:t förut innevarande dag beträffande andra ämbetsverk redan pröfvade frågan om uppförande å stat af vissa biträden. Jag ber i sådant afseende få erinra, att i gällande stat för domänstyrelsen upptagits »till arfvoden åt amanuenser och biträden samt för byggnadsplaners granskning, flitpenningar åt extra tjänstemän och extra vaktmästare, vikariatsersättning samt tryckningskostnader» ett belopp af 53,700 kronor. Sedermera beviljade Riksdagen år 1910 på framställning af Kungl. Maj:t för anstäl-

lande af en extra amanuens hos domänstyrelsen samt för beredande åt styrelsen af ökade medel till renskrifningskostnader och vikariatsersättningar m. m. på extra stat för år 1911 ett anslag af 6,000 kronor. Motsvarande belopp finnes, på sätt jag redan meddelat, för år 1912 uppfördt bland driftkostnaderna för statens domäner.

I skrifvelse den 23 september 1910 hemställde domänstyrelsen, att å dess stat måtte uppföras nio kvinnliga biträden, däraf åtta med normalaflöning och en (»kartograf») med 200 kronors högre aflöning, förslagsvis 600 kronor i lön, 600 kronor i tjänstgöringspenningar och 200 kronor i ortstillägg, jämte två ålderstillägg till lönen, hvarterdera å 200 kronor, efter fem och tio år. Till den sistnämnda biträdesbefattningen fordrades särskild kvalifikation, nämligen genomgången ritkurs och god praktik i kartarbeten.

Domänstyrelsen den 23 september 1910.

Till stöd för berörda framställning meddelade domänstyrelsen, att hos styrelsen vore ständigt sysselsatta femton kvinnliga biträden, af hvilka två biträdde med registratorsarbete, en med räkenskapers bearbetning, två utförde kartarbete och de öfriga tio användes dels till uteslutande renskrifning, dels ock därjämte till andra förefallande lättare arbeten och utredningar. Periodvis hade dessutom tillfälliga biträden måst anlitas. Samtligas aflöningar hade bestridts af styrelsens ordinarie anslag med undantag af de båda kartografernas, hvilkas aflöningar utgått från reservationsanslaget till skogsväsendet, enär deras arbete bestått i upprättande af situationskartor öfver allmänna skogar och kopiering af skogskartor. Efter hvad styrelsen upplyste, utgingo arfvodena till de ständiga biträdena årligen med 1,560 kronor till den ena kartografen, 1,440 kronor till sex personer hvardera, 1,200 kronor till två hvardera och 1,080 till fyra hvardera. Två biträden slutligen, hvilka voro så till åren komna, att deras uppförande på ordinarie stat ej kunde ifrågakomma, och hvilka af brist på utrymme i styrelsens lokal arbetade i hemmet, erhöilo ersättning efter antalet renskrifna sidor. Styrelsen ansåge för sin del högst önskligt, att åtminstone nio af ofvanberörda biträdesbefattningar blefve uppförda på ordinarie stat.

Vidkommande det inflytande, bifall till styrelsens ifrågavarande förslag skulle utöfva på styrelsens ordinarie anslag, har styrelsen anført följande.

Sagda anslag, 159,000 kronor, vore fördeladt på två grupper, nämligen dels 105,300 kronor till aflöning åt ordinarie tjänstinnehafvare, dels ock 53,700 kronor till arfvoden åt amanuenser och biträden samt för byggnadsplaners granskning, flitpenningar åt extra tjänstemän och

extra vaktmästare, vikariatsersättning samt tryckningskostnader. Vid bifall till styrelsens förslag om nio biträdesbefattningars uppförande å stat skulle den förra gruppen af styrelsens ordinarie anslag behöfva ökas med 11,000 kronor, under förutsättning att ålderstillägg komme att utgå från nionde hufvudtitelns förslagsanslag till ålderstillägg.

Den besparing, som i stället skulle uppstå inom den senare gruppen af det ordinarie anslaget, komme att uppgå till ungefär samma belopp. Fördenskull erfordrades endast en förskjutning af 11,000 kronor från den senare till den förra gruppen, alltså ingen ändring i hela anslagets summa, 159,000 kronor.

Vid det förhållande, att semesterrättigheten för de nya biträdena kunde komma att föranleda en ytterligare utgift åt vikarier, skulle visserligen en förhöjning af den senare gruppen kunna ifrågasättas; men enär styrelsen antog sig tills vidare få, liksom för år 1911, förfoga öfver ofvan omförmälda 6,000 kronor för anställande af en extra amanuens samt för beredande af ökade medel till renskrifningskostnader och vikariatsersättningar m. m., syntes någon tids erfarenhet böra vinnas i fråga om storleken af den ökning, hvaraf det ordinarie anslaget vore i behof.

Löne-
reglerings-
kommittén.

I sitt den 29 juni 1911 afgifna betänkande i fråga om uppförande i stat af vissa biträden hos ämbetsverk och myndigheter har löne regleringskommittén ansett sig icke böra göra någon erinran mot att af de femton kvinnliga biträdesbefattningar, för hvilka enligt domänstyrelsens yttrande funnes ständigt sysselsättning för styrelsens räkning med arbeten af angifna slag, nio befattningar uppfördes å ordinarie stat.

Aflöningen till åtta af dem borde i enlighet med styrelsens hemställan utgå med enahanda belopp, som fastställts för skrifbiträden å fängvårdsstyrelsens och generaltullstyrelsens stater.

Med afseende å hvad styrelsen anført i fråga om särskild kvalifikation för det biträde å stat, som skulle hafva att upprätta situationskartor öfver allmänna skogar och kopiering af skogskartor, syntes fog vara för handen, att sätta detta biträde i den högre aflöningsgrad för biträden med mera kvalificerade arbetsuppgifter, hvarom kommittén i annat sammanhang gjort framställning.

Kommittén hemställde i anslutning härtill, att å staten för domänstyrelsen uppfördes nio kvinnliga biträdesbefattningar, att för åtta af dessa aflöningsförmånerna skulle utgå efter den normala typen samt att för ett biträde aflöningen skulle utgöra lön 800 kronor, tjänstgöringspenningar 650 kronor och ortstillägg 150 kronor, tillhopa 1,600 kronor,

hvertill kunde komma två ålderstillägg till lönen, hvardera å 200 kronor, efter fem och tio år.

Med anledning af den utaf domänstyrelsen uttalade uppfattningen, att ett bifall till styrelsens förslag i denna fråga för det närvarande endast behöfde föranleda en omflyttning af vissa belopp inom domänstyrelsens stat, ville kommittén fästa uppmärksamheten på, att enligt hvad kommittén nu föreslagit sammanlagda begynnelseafföringarna för de nio biträdesbefattningarna skulle utgöra 11,200 kronor.

Domänstyrelsen har därefter i underdånigt utlåtande den 18 september 1911, jämte det styrelsen förklarar sig icke hafva något att erinra emot kommitténs förslag i här ofvan omtalade delar, framhållit vissa önskemål rörande beloppet af de vid semester eller sjukdomsfall utgående vikariatsersättningar.

Domänstyrelsen den 18 september 1911.

För egen del synes mig fog föreligga, att i enlighet med såväl domänstyrelsens som kommitténs förslag å styrelsens stat uppföra nio af de hos styrelsen anställda biträdena; ej heller har jag något att erinra emot, att ett af dessa biträden, som skulle hafva att upprätta situationskartor öfver allmänna skogar och kopiering af skogskartor, uppföres i den högre lönegrad, som afses för mera kvalificeradt arbete.

Departementschefen.

I öfverensstämmelse med Kungl. Maj:ts förut denna dag i likartade frågor fattade beslut skulle således till åtta af de nu ifrågasatta biträdena aflöning utgå med lön 700 kronor, tjänstgöringspenningar 350 och ortstillägg 150 kronor, tillhopa 1,200 kronor, hvertill kunde komma två ålderstillägg till lönen, hvardera å 200 kronor, efter fem och tio år. För biträdet i högre lönegrad skulle aflöningen utgöra lön 900 kronor, tjänstgöringspenningar 550 kronor och ortstillägg 150 kronor, tillhopa 1,600 kronor, hvertill kunde komma två ålderstillägg till lönen, hvardera å 200 kronor, efter fem och tio år. Frånsedt ålderstilläggen, hvilka böra bestridas från de bland driftkostnaderna för dylika tillägg särskildt afsedda medel, skulle följaktligen för ifrågavarande nio biträdens aflönande erfordras sammanlagdt 11,200 kronor. Då, såsom domänstyrelsen erinrat, det till arfvoden åt amanuenser m. m. i styrelsens stat uppförda beloppet 53,700 torde böra i motsvarande grad minskas, föranleder biträdenas uppförande å ordinarie stat för närvarande icke någon höjning i statens slutsumma.

Beträffande de villkor och bestämmelser, som böra uppställas för åtnjutande af ofvannämnda aflöningsförmåner, hänvisar jag till de förut denna dag af statsrådet och chefen för finansdepartementet i fråga härom

tillstyrkta allmänna grunder. I öfrigt synas mig föreskrifter böra meddelas om rätt för sådant biträde att för åtnjutande af ålderstillägg räkna sig till godo den tid, biträdet före den 1 januari 1913 innehåft stadig anställning hos styrelsen.

Vaktmästar-
nas semester.

Förut denna dag har statsrådet och chefen för justitiedepartementet framställt förslag, att vaktmästare i centrala ämbetsverk och öfverrätter skulle beviljas rätt till semester under femton dagar om året. Bland dem, som böra erhålla dylik förmån, äro domänstyrelsens förste vaktmästare och två öfriga vaktmästare. Enligt hvad domänstyrelsen meddelat lämnar ofvannämnda i styrelsens stat till arvoden åt amanuenser och biträden o. s. v. uppförda belopp utan att behöfva öfverskridas tillgång till vikarie under vaktmästares semester. Någon höjning i staten behöfver således icke heller af nu ifrågavarande anledning ske, men däremot böra erforderliga bestämmelser rörande semestern meddelas genom tillägg till de för styrelsen gällande aflöningsvillkor och hänvisar jag i fråga om dessa tillägg, till hvad chefen för justitiedepartementet i sådant afseende redan anført.

Extra amanu-
ens hos do-
mänstyrelsen,
renskrifning
m. m.

Domän-
styrelsen.

Beträffande det bland driftkostnaderna för år 1912 upptagna beloppet 6,000 kronor till anställande af en extra amanuens hos domänstyrelsen och för renskrifning m. m. har styrelsen i sin ofvan förstnämnda skrifvelse den 28 september 1911 erinrat, att, enär för berörda ändamål anslag beviljats först för år 1911, ännu ingen uttömmande erfarenhet hunnit vinnas, huruvida de för ändamålet anvisade medlen erfordrades till hela sitt belopp eller om de vore för därmed afsedda utgifter fullt tillräckliga. Redan nu kunde man emellertid bedöma, att den extra amanuensens arbetskraft fortfarande vore oundgängligen nödvändig.

Departement-
schefen.

Då ingen anledning synes mig föreligga att beträffande nu ifrågavarande post för år 1913 göra ändring i hvad som beräknats för år 1912, tillstyrker jag, att för anställande af en extra amanuens hos styrelsen och för renskrifning m. m. måtte bland driftkostnaderna för 1913 upptagas enahanda belopp som för innevarande år.

Domän-
styrelsens
expenser.

Domän-
styrelsen.

I sin nyssnämnda skrifvelse har domänstyrelsen emellertid ifrågasatt, huruvida icke bland driftkostnaderna rätteligen borde uppföras jämväl utgifterna för styrelsens expenser, hvilka hittills utgått från nionde hufvudtitelns förslagsanslag till skrifmaterialier och expenser, ved m. m.

Enligt den utredning rörande de särskilda hufvudtitlarnas expensanslag, för hvilken statsrådet och chefen för finansdepartementet i annat sammanhang redogjort, uppgingo kostnaderna för domänstyrelsens expenser under år 1910 till 17,903 kronor 13 öre. På sätt jag redan vid föredragande denna dag af frågan om regleringen af utgifterna under nionde hufvudtiteln frambållit, torde nu ifrågavarande kostnader böra från hufvudtiteln afföras samt i stället upptagas bland driftkostnaderna för statens domäner. För 1913 synes ett belopp af 18,000 kronor böra bland sistnämnda kostnader beräknas för berörda ändamål.

Departementschefen.

Då någon ändring för år 1913 icke ifrågasattes i det bland driftkostnaderna nu upptagna beloppet, 6,000 kronor, till rese- och traktementsersättning åt styrelsens personal, torde beloppet af dessa kostnader för år 1913 beräknas till samma belopp, som för innevarande år.

Rese- och traktementsersättning åt styrelsens personal.

II. Kostnader för statens skogsdomäner.

Beträffande den för skogsstaten gällande stat föreslår domänstyrelsen i sin berörda skrifvelse den 28 september 1911 icke någon annan ändring än höjande af respenningsarna till jägmästarna i två revir med 100 kronor till dem hvardera. I särskild skrifvelse samma dag har domänstyrelsen nämligen gjort framställning om reglering af vissa revir inom södra distriktet. Denna reglering, som jag framdeles torde få underställa Kungl. Maj:ts pröfning, förutsätter emellertid höjning af respenningsarna i två af reviren. I sistnämnda skrifvelse har styrelsen frambållit, hurusom de alltjämt fortgående inköpen för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjänlig mark medfört afsevärd ökning i arbetsbördan för vissa jägmästare, under det att andra endast i ringare grad eller alldeles icke drabbats däraf. Särskildt ojämn hade sålunda under årens lopp arbetsfördelningen blifvit inom, bland andra, följande revir inom södra distriktet nämligen Blekinge-Åhus revir, Malmöhus revir och Ängelholms revir. Enligt jägmästarnas årsberättelser för år 1910 utgjorde antalet allmänna skogar inom Blekinge-Åhus revir 187 med en areal af tillhoppa 20,850.46 hektar, inom Malmöhus revir 89 med en totalareal af 5,745.9 hektar och inom Ängelholms revir 124 med en sammanlagd areal af 7,913.73 hektar.

Skogsstatens ordinarie personal.

Domänstyrelsen.

På det att någon utjämning skulle ernås, föreslog styrelsen, att vissa bevakningstrakter inom västra delen af Blekinge-Åhus revir måtte öfverflyttas dels till Malmöhus revir och dels till Ängelholms revir. Med

iakttagande däraf att jämväl en del inom sistnämnda revir belägna skogar jämväl skulle tilläggas öfningsskogarna för lärjungarna vid Kolleberga skogsskola, skulle efter regleringens genomförande antalet allmänna skogar utgöra inom Blekinge-Åhus revir 62 med en areal af tillhoppa 14,632.46 hektar, inom Malmöhus revir 145 med en totalareal af 8,274.17 hektar och inom Ängelholms revir 188 med en sammanlagd areal af 10,049.54 hektar.

Enligt nu gällande aflöningsstat utgå respenningsarna till jägmästaren i Blekinge—Åhus revir med 700 kronor och till hvardera af jägmästarna i Malmöhus och Ängelholms revir med 600 kronor. Då dessa belopp redan nu vore väl knappt tillmätta eller till och med otillräckliga, kunde styrelsen icke föreslå någon minskning i respenningsarna till jägmästaren i Blekinge—Åhus revir, ehuru detta skulle minskas genom regleringen. Däremot ansåge styrelsen det synnerligen önskvärdt och med billighet och rättvisa öfverensstämmande, att jägmästarna i hvardera af Malmöhus och Ängelholms revir erhöle ökad reseanslag, enär de genom regleringen skulle erhålla ökade tjänstgöringsområden och drabbas af stegrade utgifter för sina tjänsteresor. Styrelsen hemställde för den skull bland annat, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen medgifva, att respenningsarna för hvardera af jägmästarna i dessa två revir måtte höjas från 600 kronor till 700 kronor, och att denna höjning måtte tillämpas redan från och med år 1912. Därigenom skulle respenningsarna utgå med lika belopp för alla tre nu ifrågavarande revir, hvilket måhända kunde synas oegentligt, då Blekinge—Åhus revir jämväl därefter skulle komma att omfatta afsevärdt större skogsareal än de båda öfriga. Största delen af kronoparkerna inom Blekinge—Åhus revir vore emellertid ganska koncentreradt belägna — inom Örkeneds, Glimåkra och Vånga socknar — och jägmästaren vore därstädes bosatt.

Styrelsen har slutligen under förutsättning af regleringens genomförande föreslagit vissa förändrade benämningar å ifrågavarande tre revir.

Departementschefen.

Då den af domänstyrelsen föreslagna omregleringen af berörda revir synes mig af behovet påkallad och då jag funnit de af domänstyrelsen föreslagna beloppen å respenningsarna afpassade efter förhållandena, har jag, under förutsättning af regleringens genomförande, intet att erinra emot att den för skogsstaten gällande stat höjes med det för ändamålet erforderliga beloppet 200 kronor. Denna höjning skulle föranleda en ökning i driftkostnaderna för skogsstatens ordinarie personal från 1,198,800 kronor till 1,199,000 kronor. Berörda af mig sålunda tillstyrkta ändring i staten kan emellertid icke träda i kraft

förr än med ingången af år 1913. För omregleringens genomförande redan under år 1912 — något hvartill skäl synas mig föreligga — erfordras därför, att medel till respensningarnas ökande redan under innevarande år göres tillgängliga. Därest Riksdagen medgifver, att den ifrågasatta höjningen i respensningarna får utgå redan under innevarande år, torde för ändamålet nödiga medel kunna utanordnas å det nu löpande årets driftkostnader.

Till kostnader för afdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län hafva bland 1912 års driftkostnader beräknats ett belopp af 150,000 kronor.

Domänstyrelsen har nu framhållit, att anledningen till att berörda belopp bland driftkostnaderna upptagits såsom en post för sig varit den, att nämnda medel hittills under en följd af år varit uppförda såsom ett särskildt anslag å extra stat. Då emellertid de därmed afsedda arbetenas natur vore den samma som afdikningarnas inom öfriga delar af riket och då kostnaderna för sistnämnda afdikningar inginge i posten »egentliga förvaltningskostnader», syntes det styrelsen, att den förra posten hädanefter borde uppgå i den senare, hvarigenom vissa förenklingar i redovisning m. m. skulle ernås.

För egen del ansluter jag mig till den af domänstyrelsen sålunda uttalade uppfattningen och detta så mycket hellre, som det af Kungl. Maj:t under den 30 nästlidna december fastställda generalförslaget till utgifter under år 1912 för statens domäner utvisar, att kostnaderna för ifrågasvarande utdikningsarbeten inom de norrländska länen och Kopparbergs län icke oväsentligt öfverstiga ofvan berörda belopp 150,000 kronor.

Till egentliga förvaltningskostnader för statens skogsdomäner hafva bland driftkostnaderna för år 1912 beräknats 3,650,000 kronor. Lägges härtill det af mig nyss nämnda beloppet 150,000 kronor för vissa afdikningsarbeten, utgör den beräknade summan af de egentliga förvaltningskostnaderna för 1912 ett belopp af 3,800,000 kronor.

I sin ofvan först nämnda skrifvelse den 28 september 1911 har domänstyrelsen beträffande de egentliga förvaltningskostnaderna för år 1913 anfört bland annat, att då med hänsyn till 1911 års budgetreform, vid 1912 års ingång inga reservationer från föregående års reservationsanslag, därest sådana då till äfventyrs skulle förefinnas, vidare finge

Afdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län.

Domänstyrelsen.

Departementschefen.

Egentliga förvaltningskostnader.

Domänstyrelsen.

tagas i beräkning såsom för nu ifrågavarande ändamål disponibel tillgång, 1913 års medelsbehof måste beräknas till hela det belopp, som ansåges erforderligt för sistnämnda års utgifter.

I 1911 års statsverksproposition hade framhållits, att utgifterna från reservationsanslaget till kronoskogarnas förvaltning under senare år varit stadda i en jämn stegring, att man säkerligen äfven för framtiden måste räkna med en alltjämt fortgående ökning af dessa utgifter samt att för en vinstgifvande skötsel af statens skogar med nödvändighet erfordrades, att till de förvaltande myndigheternas disposition ställdes tillräckligt driftkapital. Äfven inom Riksdagen hade betonats, hurusom gifvet vore, att brist på rörelsekapital måste blifva hindrande för utnyttjande på affärsmässigt sätt af alla de tillfällen, då konjunkturer och andra omständigheter, som icke kunde förutses, eljest skulle kunna bereda statsverket ekonomiska fördelar. Domänstyrelsen tvekade därför ej att för år 1913 föreslå, att de egentliga förvaltningskostnaderna beräknades till belopp, som kunde anses motsvara verkliga behofvet, utan hänsyn vidare till den ekonomiska depression, som under en rad af föregående år måst inverka på anslagskrafven.

Om än driftkostnadernas karaktär af endast förslagsvis beräknade utgifter redan i och för sig torde för framtiden medgifva ett friare utnyttjande af oförutsedda möjligheter att med begagnande af tillfälliga konjunkturer bereda staten ekonomiska fördelar, äfven om utgifterna härigenom komme att ökas, ansåge styrelsen i allt fall med hänsyn till riksstatens inkomstberäkning driftkostnaderna ej böra upptagas till lägre belopp än det, hvartill desamma kunde antagas komma att i verkligheten uppgå, ehuru naturligtvis stor svårighet mötte att för en affärsverksamhet, så omfattande som statens domäners, så lång tid i förväg göra beräkningarna någorlunda exakta.

Som någon ledning för denna beräkning i fråga om statens skogsförvaltning hade domänstyrelsen med stöd af de provisoriska uppgifter, som nu från öfverjägmästarna inkommit beträffande sådana utgifter för skogsskötseln, som af jägmästarna ansetts erforderliga under år 1912 funnit, att för innevarande år skulle för de särskilda revirens behof erfordras sammanlagdt kronor 3,268,703: —

Om till denna siffra lades
dels till domänstyrelsens disposition för skogsindelning, dagarfvoden, resekostnader, vissa nybyggnader och reparationer m. m. cirka » 400,000: —
Transport kronor 3,668,703: —

	Transport	kronor 3,668,703: —
dels till länsstyrelsernas disposition, för aflöningar		
åt extra tjänstemän m. m. cirka	»	235,000: —
dels till öfverjägmästarnas disposition för expenser,		
lokalkostnader m. m. cirka.....	»	47,000: —
dels ock kostnader för afdikningar å kronans skogar		
i de norrländska länen och Kopparbergs län ..	»	150,000: —
så skulle det för år 1912 erforderliga beloppet ut-		
göra cirka i rundt tal.....	kronor 4,100,700: —	

Tydligt vore emellertid, att, med hänsyn bland annat till skogs-tjänstemännens möjligen för högt uppdrifna önskemål, ofvanstående be-räkning endast vore approximativ och kunde komma att undergå ej oväsentliga jämkningar vid uppgörande af definitivt generalförslag för år 1912. I alla händelser ansåge styrelsen af det ofvanstående framgå, att en ej ringa förhöjning i de egentliga förvaltningskostnaderna måste påräknas för år 1913. Särskildt ville styrelsen påpeka, hurusom alltmer den sträfvan gjorde sig gällande att afyttra virket icke på rot, utan upphugget och framkördt eller till och med förädladt, hvilket emellertid fordrade betydande driftkostnad. Ehuru således af naturliga skäl be-loppet af den för år 1913 erforderliga höjningen af de egentliga för-valtningskostnaderna icke ännu kunde tillförlitligt beräknas, ansåge styrelsen berörda höjning icke böra sättas lägre än till omkring 500,000 kronor.

Innan jag öfvergår till den framställning, hvartill domänstyrelsens förslag i denna del gifver anledning, ber jag att få meddela några siffror rörande statsskogarnas brutto- och nettoafkastning under åren 1907—1911, därvid jag emellertid vill erinra, att bruttoafkastningen för år 1911 allenast är approximativt beräknad samt att någon samman-fattning af sistnämnda års utgifter för skogsväsendet ännu icke föreligger.

Departement-schefen.

Afkastningens belopp framgår af följande tabell:

År	Bruttoafkastning kronor	Nettoafkastning kronor
1907	10,039,842: 79	6,938,892: 20
1908	9,594,482: 79	6,008,391: 02
1909	8,899,769: 28	4,447,129: 86
1910	10,965,150: 73	6,365,024: 06
1911	12,661,115: 43	—

Jag har vidare med ledning af de utaf Kungl. Maj:t fastställda generalförslagen för åren 1911 och 1912 låtit uppgöra följande tabell rörande utgifterna under år 1911 från reservationsanslaget till kronoskogarnas förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet samt under år 1912 från de till bestridande af egentliga förvaltningskostnader afsedda medel. För jämförelsens skull har i tabellen ur generalförslaget för år 1911 uteslutits sådana, till sammanlagdt belopp af 80,600 kronor uppgående poster, hvilka numera skola utgå från det ordinarie anslaget till skogsundervisning och skogshushållning i allmänhet.

Tabell öfver utgifterna från reservationsanslaget till kronoskogarnas förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet år 1911 samt motsvarande utgifter från de till bestridande af egentliga förvaltningskostnader för skogsdomänerna år 1912 enligt af Kungl. Maj:t fastställda generalförslag.

	Utgifter under år 1911	Utgifter under år 1912	Ökning	Minskning
A. Till domänstyrelsens disposition.				
Till skogsindelning och skogsuppskattning ...	93,800	133,800	40,000	—
» åtgärder mot skogseld i Norr- och Västerbottens län	5,000	5,000	—	—
» dagarfvoden åt assistenter	57,000	60,000	3,000	—
» rese- och traktamentskostnader	15,000	15,000	—	—
» kostnader vid inköp af mark	12,000	12,000	—	—
» vikariatsersättningar	8,500	8,500	—	—
» stipendier	3,500	3,500	—	—
» nybyggnader och reparationer m. m. ...	110,175	63,503	—	46,672
» deltagande i utställning	1,000	—	—	1,000
» inköp af kassaskåp, skrif- och räknemaskiner	6,500	9,350	2,850	—
» skötsel af nyförvärfvade kronoparker ...	20,000	20,000	—	—
» jaktvärd	500	500	—	—
» flyttningshjälp åt en kronojägare	65	—	—	65
» exkursioner för kronojägare	—	2,000	2,000	—
» oförutsedda och diverse utgifter ...	70,677	120,732	50,055	—
Summa kronor	403,717	453,885	97,905	47,737

	Utgifter under år 1911	Utgifter under år 1912	Ökning	Minskning
B. Till länsstyrelsernas disposition.	234,767	248,500	13,733	—
C. Till öfverjägmästarnas disposition.	46,955	47,210	255	—
D. Till revirförvaltarnas disposition.				
Till skogsindelning	29,170	34,910	5,740	—
» afverkning och virkestransport	1,009,296	1,254,804	245,508	—
» skogsodling	265,328	283,218	17,890	—
» vägar	98,509	118,356	19,847	—
» hägnad m. m.	36,794	42,734	5,940	—
» dikning	41,209	224,169	182,960	—
» byggnader	206,032	368,591	162,559	—
» inventarier	17,134	24,488	7,354	—
» skatter	484,597	506,777	22,180	—
» extra skogsbevakning	233,748	237,772	4,024	—
» diverse utgifter	160,296	167,286	6,990	—
Summa kronor	2,582,113	3,263,105	680,992	—

Den betydande utgiftsökningen år 1912 i fråga om posten »dikning» är delvis skenbar, enär i utgifterna för dikning år 1912 intagits all dikningskostnad, hvaremot de föregående åren den kostnad för dikning, som kunnat täckas af det till 150,000 kronor uppgående extra anslag, som Riksdagen under en följd af år anvisat till torrläggning af sump- och myrmarker i Kopparbergs län och de norrländska länen, redovisats särskildt och därför icke här ingått. Vid granskningen af de skilda utgiftstitlarna framgår, att den största ökningen ligger på afverkning och virkestransport med 245,508 kronor mera än som anvisats för år 1911. Denna utgiftsökning torde statskassan dock få tillbaka genom högre betalning för virkesprodukterna. Därtill kommer, att arbete och utkomst beredes åt den allt större stam af torpare och skogsarbetare, som statens skogsförvaltning, ej minst genom de under senare åren ganska vidtomfattande markinköpen för kronoparkers bildande, tagit i sitt hägn. I öfrigt återfinnes största utgiftsökningen för titlarna vägar, dikning och byggnader. Kostnaden för vägar afser ordnandet dels af goda transportvägar å kronoparkerna för nedbringandet af transportkostnaderna, dels deltagande i anläggande af utfartsvägar från byar i Norrland, där dessa vägar gå öfver kronoparker, som kunna få nytta af sådana vägar,

och dels anläggande och underhåll af vägar för skogstorpen därstädes. Beträffande kostnadsökningen för dikning torde böra framhållas vikten af att särskildt i de norra och mellersta delarna af landet skogsbäckar upprensas till förekommande af försumpning af skogsmark, äfvensom att kärr- och myrmarker blifva torrlagda för skogsproduktion. Hvad byggnadskostnaden beträffar är ökningen i densamma en gifven följd af att årligen nya egendomar inköpas.

Utgifterna för skatter och onera hafva upptagits till 22,000 kronor högre belopp år 1912 mot år 1911 och faller i stort sedt denna ökning på det mycket betungande allmänna vägunderhållet i öfra Norrland med däraf föranledd osedvanligt hög vägs katt.

Beträffande det belopp, till hvilket de egentliga förvaltningskostnaderna för år 1913 böra beräknas, har, såsom jag nyss nämnde, domänstyrelsen föreslagit en höjning i dessa driftkostnader med 500,000 kronor. Sammanlagda beloppet af de egentliga förvaltningskostnaderna skulle i sådant fall böra upptagas till $3,800,000 + 500,000 = 4,300,000$ kronor.

Vid upprepade tillfällen under senare tider har såväl utaf Kungl. Maj:t som inom Riksdagen framhållits den stora betydelse för hela vårt lands ekonomi, som ligger i det rationella utnyttjandet af våra statsskogar. Allt klarare har det också framstått, att de mycket afsevärda belopp, som statsmakterna nedlagt dels på ökandet af det staten tillhöriga skogskapitalet samt dels på en bättre vård och ett mera affärsmissigt nyttjande af detta kapital, för staten medfört icke oväsentligt ökade inkomster. En jämförelse med motsvarande förhållanden inom vissa af våra grannländer gifver emellertid vid handen, att, fränsedt de hos oss rådande säregna förhållanden beträffande klimat, kommunikationer med mera dylikt, våra statsskogars afkastningsförmåga skulle kunna i ännu mycket högre grad uppdrivas. En af de hufvudsakligaste betingelserna härför ligger, såsom numera torde allmänt erkännas, däri att tillräckligt rörelsekapital och erforderlig arbetskraft ställas till skogsväsendets förfogande. Då det inom fackkretsar lika allmänt erkännes, att de medel, som funnits för ändamålet tillgängliga, icke varit tillräckliga för statsskogarnas rationella vård och för ett fullt ekonomisk tillvaratagande af desamma, är jag för min del öfvertygad om det angelägna i en afsevärd höjning uti de till täckande af de egentliga förvaltningskostnaderna afsedda belopp. Mot den af domänstyrelsen för år 1913 i sådant afseende tillstyrkta höjningen med 500,000 kronor har jag för min del intet att invända.

III. Kostnader för ålderstillägg.

I kostnaderna för ålderstillägg ifrågasättes ingen ändring och torde berörda kostnader följaktligen böra för år 1913 beräknas till samma belopp som för år 1912 eller således till 110,000 kronor.

Ålderstillägg.

IV. Kostnader för statens jordbruksdomäner.

Icke heller beträffande de för domänintendenternas aflönande hittills beräknade medel har domänstyrelsen föreslagit ändring. Det belopp, som för detta ändamål erfordras, lär därför böra för år 1913 utföras lika med det för 1912 beräknade beloppet eller med 35,500 kronor.

Aflöning åt domänintendenter.

För år 1912 hafva de till reseersättningar åt domänintendenterna afsedda medel, i likhet med hvad som under en följd af år varit fallet, förslagsvis beräknats till 45,000 kronor. Domänstyrelsen har nu meddelat, att styrelsen beträffande dessa reseersättningar dels ur statskontorets räkenskaper inhämtat, hvad under vissa år i de särskilda länen i sådant afseende utgått, dels från länsstyrelserna infordrat utgiftsberäkningar för år 1913 bland annat rörande dylika ersättningar. Enligt länsstyrelsernas ifrågavarande beräkningar skulle reseersättningarna komma att uppgå till sammanlagt 51,080 kronor. Med stöd häraf har domänstyrelsen beräknat domänintendenternas reseersättningar för sistnämnda år till 51,000 kronor.

Resekostnader vid domänförvaltningen.

Domänstyrelsen.

Då, hvad domänstyrelsen sålunda meddelat, knappast synes mig innefatta tillräckliga skäl till höjande af det endast förslagsvis beräknade, för nu ifrågavarande ändamål afsedda belopp, torde berörda resekostnader böra för år 1913 beräknas till samma belopp som för år 1912 eller till 45,000 kronor.

Departementschefen.

Slutligen har domänstyrelsen, under hänvisning till statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för den 13 januari 1911 angående driftkostnaderna för år 1912, erinrat, att bland driftkostnaderna jämväl skulle upptagas vissa utgifter för förvaltningen af kronans jordbruksdomäner, hvilka utgifter hittills plägat förskottsvis erläggas för att därefter hos Riksdagen anmälas. Dessa utgifter vore af mångskiftande slag och afsåge ett flertal olika ändamål, såsom reparationer, husröte-

Öfriga förvaltningskostnader.

Domänstyrelsen.

ersättning, kronan vid rättegångar ådömda belopp o. s. v. Allra största delen af dessa utgifter hade under senare år betingats af kronans deltagande i landtmäteriförrättningar samt vattenafflednings- och sjösänkingsföretag.

Uti förut omnämnda, af länsstyrelserna verkställda utgiftsberäkningar hade de för nu ifrågavarande särskilda ändamål under år 1913 erforderliga beloppen upptagits till sammanlagdt 69,560 kronor. Emellertid hade, för så vidt domänstyrelsen kunnat finna, länsstyrelserna i allmänhet icke beräknat eller ens kunnat beräkna t. ex. eventuella utgifter för husröteersättningar, hvilkas förekomst vore endast mera tillfällig. Fall förekomme t. ex., då till kronopark hörande inägor till en början varit utarrenderade för skogsväsendets räkning på villkor bland annat, att brukaren skulle bibehålla hus och hägnader i *förutvarande* skick och således svara allenast för den under hans arrendetid möjligen uppstående ökning i husrötan. När sedermera, på grund af föreskriften i punkt 2 mom. 2 af nådiga kungörelsen den 4 juni 1908 angående förändrade grunder för förvaltningen af kronans jordbruksdomäner, vid förnyad utarrendering stadgats, att egendomens hus m. m. skulle hållas i *fullgodt* skick, vore den nye arrendatorn vid sitt tillträde berättigad till husröteersättning med *hela* det belopp, som vid då afhållen syn bestämdes. Därvid kunde helt naturligt inträffa, att det belopp, som den nye arrendatorn sålunda berättigats utfå, i större eller mindre grad öfverstege, hvad hans företrädare vore skyldig utgifva, och måste skillnaden då vidkännas af staten. Sådana fall hade ock förelegat vid 1911 års Riksdag, som på Kungl. Maj:ts nådiga proposition den 13 januari 1911 angående anslag under nionde hufvudtiteln anvisat ett extra anslag för ersättning af vissa utaf domänstyrelsen af sådan anledning gjorda förskott till belopp af 8,300 kronor.

Till mötande för framtiden af dylika utgifter äfvensom af utgifter för vissa öfverbyggnadsersättningar och andra kostnader, som icke kunde förut beräknas, ansåge styrelsen förberörda af länsstyrelserna begärda belopp böra höjas med omkring 10,000 kronor.

Departementschefen.

För de särskilda ändamål, som med domänstyrelsens sistnämnda framställning afses, är för innevarande år beräknadt ett belopp af 39,700 kronor. Domänstyrelsens förslag innebär nu, att detta belopp skulle för år 1913 höjas till i rundt tal 79,500 kronor eller således med omkring 40,000 kronor. Ehuru otvifvelaktigt förstnämnda belopp 39,700 kronor varit väl knappt tilltaget, torde det å andra sidan näppeligen vara af omständigheterna påkalladt att redan nu höja det sålunda

angifna beloppet, som ju endast är förslagsvis beräknadt, med fullt så mycket som af domänstyrelsen föreslagits, utan synes en ökning för år 1913 till omkring 60,000 kronor vara tillfyllest. För utjämnande af slutsumman af samtliga för statsdomänerna afsedda driftkostnader föreslår jag därför, att nu ifrågavarande belopp utföres med 59,500 kronor.

Vid bifall till mina här ofvan gjorda framställningar skulle följaktligen driftkostnaderna för förvaltningen af statens domäner under år 1913 komma att beräknas på följande sätt: Sammanfattning.

I. Kostnader för domänstyrelsen:

aflöningsstat för styrelsen ... kronor	159,000: —		
anställande af extra amanuens hos styrelsen och för renskrifning m. m. ...	„ 6,000: —		
domänstyrelsens expenser ...	„ 18,000: —		
rese- och traktamentsersättning åt styrelsens personal	„ 6,000: —	kronor	189,000: —

II. Kostnader för statens skogsdomäner:

skogsstatens ordinarie personal	kronor 1,199,000: —		
egentliga förvaltningskostnader, däraf minst 150,000 kronor till afdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län,	„ 4,300,000: —	„	5,499,000: —

III. Kostnader för ålderstillägg:

ålderstillägg för domänstyrelsens och skogsstatens personal	„ 110,000: —		
---	--------------	--	--

IV. Kostnader för statens jordbruksdomäner:

aflöning åt domänintendenter ... kronor	35,500: —		
resekostnader vid domänförvaltningen	„ 45,000: —		
öfriga med förvaltningen af jordbruksdomänerna förenade kostnader	„ 59,500: —	„	140,000: —
		Summa kronor	5,938,000: —.

Departement-
schefens
hemställan.

På grund af hvad jag sålunda anfört hemställer jag alltså, att Eders Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att *dels* i den år 1908 för domänstyrelsen fastställda aflöningsstat uppföra nio kvinnliga biträden med af mig i det föregående tillstyrkta aflöningsförmåner och i sammanhang därmed nedsätta den i berörda stat »till arfvoden åt amanuenser och biträden samt för byggnadsplaners granskning, flitpenningar åt extra tjänstemän och extra vaktmästare, vikariatsersättning samt tryckningskostnader» uppförda anslagspost, nu 53,700 kronor, med 11,200 kronor till 42,500 kronor;

dels föreskrifva, att för åtnjutande af berörda för kvinnliga biträden upptagna aflöningsförmåner skola gälla de af mig i det föregående omnämnda allmänna grunder, äfvensom medgifva, att kvinnligt biträde, som vid ingången af år 1913 är anställt hos domänstyrelsen och antages till biträde å styrelsens stat, skall äga att för åtnjutande af ålderstillägg räkna sig till godo den tid, biträdet därförinnan innehåft stadig anställning hos styrelsen;

dels godkänna följande tillägg till de genom nådiga kungörelsen den 16 oktober 1908 fastställda allmänna villkor och bestämmelser för åtnjutande af aflöning å domänstyrelsens stat, nämligen:

att en hvar vaktmästare hos domänstyrelsen må årligen, i den mån sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester under femton dagar samt

att vid sjukdomsförfall för förste vaktmästaren eller när det erfordras för beredande åt honom af semester, annan vaktmästare skall vara skyldig att, om han förordnas att uppehålla förste vaktmästarens befattning, bestrida densamma, dock ej längre än sammanlagdt tre månader under ett och samma kalenderår, med rätt att därunder, i stället för egna tjänstgöringspenningar, åtnjuta, vid sjukdomsförfall för förste vaktmästare de med hans befattning förenade tjänstgöringspenningar men under hans semester ett mot samma tjänstgöringspenningar svarande belopp;

dels, under förutsättning att den af mig förordade omregleringen af vissa revir i Södra distriktet kommer till stånd, höja de uti den för skogsstaten gällande stat uppförda respennigarna till jägmästarna i hvardera af Malmöhus och i Ängelholms revir med 100 kronor eller således från 600 kronor till 700 kronor i hvardera reviret, äfvensom medgifva, att en hvar af dessa jägmästare må redan under år 1912 komma i åtnjutande af motsvarande höjning i sina respennigar;

dels ock, med godkännande af de utaf mig i det föregående gjorda beräkningar, såsom driftkostnader under år 1913 för statens domäner

förslagsvis uppföra ett belopp af 5,938,000 kronor att utgå från domänfondens afkastning.

Till hvad departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen i nåder lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet skulle med den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:

Erland Falk.